

Szerkesztési iroda:  
Nagybecskerek Zápolya-  
utca 1., hová a lap szel-  
lemi részét illető min-  
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:  
Pleitiz Fer. Pál könyv-  
nyomdája Nagybecske-  
rek, Zápolya-u. 1., hová  
a hirdetések, előfizetések  
és a lap szétküldésére  
vonatkozó felszólalások  
intézendők. Telefon 21.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K  
Félévre — — — 12 K  
Negyedévre — — 6 K  
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.  
Azonkívül az összes hir-  
s: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és  
ünnepnapok kivételével  
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 104. szám.

Péntek, május 7.

## Galíciai nagy diadalaink. — Ötvenezer orosz fogoly. Tarnowot visszafoglaltuk.

Budapest, május 6. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

A nyugat-galíciai egész arcvonalon a szövetséges csapatok sikeresen haladnak előbbre.

Az ellenségnek még érintetlen csapatai kedvező védelmi állásokban kísérik meg a siető visszavonulás fedezését.

Győzelmes hadseregünk oldaltámadásai a Beszkidekben levő nagy orosz haderőket súlyosan veszélyeztetik.

Jaslo és Dukla vidékét már elfoglaltuk.

A folyamatban levő nagy harcok teljessé fogják tenni a harmadik orosz sereg megsemmisítését.

A foglyok száma már meghaladja az ötvenezret.

Egyébként a helyzet változatlan.

Az Orawa-völgyben az oroszoknak Ostry-magaslat ellen indított erős támadását visszavertük és 700 orosz el-  
fogtunk. Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

E jelentés tartalmát Tisza István gróf miniszterelnök egy óra után előadta a képviselőházban, ahol a bejelentés  
óriási lelkesedést keltett.

Budapest, május 6. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos:

Csapatunk Dunajecztől és Bialától keletre fekvő magaslatokon a legutolsó orosz állásokat is elfoglalták.

Ma délelőtt tíz óra óta Tarnow újra birtokunkban van.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, május 6. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 6.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Mitauitól délnyugatra, Szadovtól délre és Rossienitől keletre a harc még tart.

Kalvarjától délkeletre és délnyugatra nagyobb orosz erők a tegnapi nap folyamán több ízben megtámadták  
állásainkat, de az ellenségnek valamennyi támadása igen nagy veszteségei mellett meghiúsult.

Ép oly kevés sikerrel jártak az ellenség előretöréssel Pllicza-menti hídfőink ellen.

Grodno várát ma éjjel bombáztuk.

Délkeleti hadszíntér:

Nyugat-Galiciában a menekülő ellenség utóvédjei megkísérelték, hogy Mackensen tábornok parancsnoksága alatt  
álló szövetséges csapatok ellen kétségbeesett védekezést fejtessenek ki, ellenállásuk azonban a Wiszlóka balpartjának  
magaslatain, úgy a Ropa torkolata fölött, mint az alatt is, súlyos csapásaink alatt megtörtött.

A Wiszlókán az átkelést nemcsak még tegnap este kierőszakoltuk, hanem Dukla község elfoglalásával  
a Dukla-szoros utját is biztos hatalmunkba kerítettük.

A Tarnowtól keletre fekvő vidéken és ettől északra a Visztuláig, a Dunajecz jobbpartján késő éjszakáig folyt  
a harc. Az eddig foglyul ejtett oroszok száma a negyvenezret meghaladja. Emellett nem szabad figyelmen kívül  
hagyni, hogy tisztán arcél harcokról van szó.

A Beszkidekben a lupkowi szoros útja mentén kedvezően halad előre Marowitz lovassági tábornok erőinek  
támadása. Párhuzamos az osztrák-magyar hadsereg támadásaival, amelynek kötelékébe ezek az erők tartoznak.

Budapest, május 6. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:  
A sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A mostani nyugat-galíciai hadműveleteket már márciusban tervezték, azonban az akkor rendelkezésre álló  
számbeli erők gyengének mutatkoztak. Falkenheim tábornok által előterjesztett s a német legfelsőbb hadvezetőség  
által jóváhagyott azon ajánlat, hogy erős német haderőket vonjanak össze az előnyomuláshoz, megteremtette az elő-  
nyomás sikerének alapját. Erősebb csapatok harcbevételével sikerült Mackensen, József Ferdinánd főherceg és  
Boroevics hadseregeinek a májusi első napok sikereit kivívni.

Budapest, május 5. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: A Daily Telegraphnak táviratozzák Szentpétervárról:

A német elővéd Libau felé menetel.

A Rotterdami Courant jelentése szerint Libau és Riga között minden összeköttetés el van vágva s az oroszok komoly veszedelemnek vannak kitéve.

Kopenhági jelentés szerint az orosz főparancsnok elrendelte az orosz határvédő csapatok visszavonulását a riga—vilnai vonalra.

Budapest, május 6. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Krakóból sürgönyzik:

Przemysl parancsnoka elrendelte a sebesültek és betegek Oroszországba szállítását.

## A nyugati hadszíntér. — A németek újabb sikerei.

Budapest, május 6. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 6. A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről:

Csaknem az egész arcvonalon heves tűzérési harc volt.

Ypernnél úgy a Vanheule-major elfoglalásával, mint a Messines—Ypern közti vasut mentén előbbre haladtunk. Néhány száz embert foglyul ejtettünk és tizenöt géppuskát zsákmányoltunk.

Combrestől nyugatra fekvő erdővidéken egy előretörés alkalmával négy francia tiszt, százharmincöt főnyi légénység, négy géppuska és egy aknavető kezünkön maradt.

Tegnap támadásunk az aillyi erdőben, kivánt sikerrel járt. Az ellenséget állásából kiverjük. Több mint kétezer francia, köztük huszonegy tiszt, továbbá két ágyú, valamint több géppuska és aknavető a zsákmányunk. A franciák véres vesztesége is súlyos volt.

Flyrejtől északra, Croix des Charnesnál az ellenség támadott és az előbb említett helységtől északra egyik lövészárkunkba hatolt. Egy kis darabért még harcolunk.

Valamennyi többi helyen a franciákat visszavertük.

A Vogézekben egy a Steinabrückttől északra fekvő állásunk ellen intézett előretörést visszautasítottunk.

## Japán—kinai háború küszöbén.

Budapest, május 6. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Tokióból sürgönyzik:

Japán Kinához ultimátumot intézett. Az ultimátumot egyidejűleg a nagyhatalmakkal is közölték. A Quantung-félszigeten kihirdették az ostromállapotot s a rekvirálást elrendelték.

## HIREK.

— **Személyi hír.** Knyaskó Lajos, a nagybeeskereki áll. felső kereskedelmi és polgári iskolák igazgatója, a kultuszminisztertől egészsége helyreállítására nyert hat havi szabadságát május elsejével befejezte s egészségének helyreállításával egyben átvette intézeti vezetését.

**Kinevezések a postánál.** A m. kir. posta- és távirat vezérigazgató kinevezte Retzler János posta- és távirat segédtisztet segéd-ellenőrré, Sárvári Meggyesy Lajos kezelt segédtiszté, Schemmel Lajos gyakornokjelöltet gyakornokká és Virzinger József segédműszerest műszerészé.

— **Az új népfőlkelési törvény szentesítése.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a népfőlkelésről szóló törvény módosításának és kiegészítésének szentesítését. Az új törvény a népfőlkelési korhatárt tizennyolegtől ötven évig terjeszti ki. Ugyane számában közli a Budapesti Közlöny a népfőlkelésre kötelezett magyar állampolgároknak a Galicziából és Bukovinából kiegészülő osztrák seregteszkebe való beosztásáról szóló törvény szentesítését is.

— **Hősi halál.** Dekker Béla 29-ik gyalogezredbeli tart. kadet 24 éves korában a kárpáti harcokban a hazáért folytatott vitéz harcban kapott sebesülése folytán április 7-ikén hősi halált halt. Az ifjú hőst, aki nemrégiben a nagybeeskereki városi villammű alkalmazottja volt, április 10-én temették el a zempléni megyei Világ község templomudvarán.

— **Katonahalál.** Pomorisa Nika karlovi születésű 29 éves tart. gyalogos május hó 5-ikén a nagybeeskereki József-

kórházban meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a József-kórházból a gör. kel. vallás szertartása szerint.

— **Jün a fémgyűjtőkoesi. Adakozunk fémeket.**

— **A torontályvásárhelyi vásár.** Torontályvásárhely község előjárósága közli, hogy a községben a legközelebbi hétfőn, május hó 10-én a hetivásárt marhafőlhajtással tartják meg. A zárlat, amely a kolera elleni védekezés miatt el volt rendelve, föl van oldva.

— **Fémet a katonaságnak.** A rendőrkapitányság kéri a közönséget, legyen szives a különféle fémeket előkerestetni a padlásról, pincéből, éléskamrából és egyéb helyekről s tartsa készletben, hogy mire a fémgyűjtőkoesi megjejenek, azokat átadhassa.

— **Vitéz honvédek.** A cs. és kir. hadügyminiszterium sajtóirodája közli:

Csorba József és Demmel József főtüzerek, Sánta István, Csillag Bálint, Kiszellő István, Zimmermann Károly, Koch Antal, Bibacher József és Turák László tüzerek szolgálatukat erős ellenséges tüzben bátran s meg nem inogva végezték. Több teli találat ellenére, melyek két löszerkocsit felrobbantottak, több embert megsebesítettek a két ágyukereket is szétrenesoltak, a katonák vitézül helyükön maradtak s magaviseletük által hozzájárultak Danilovics hadnagy szakaszának nagy sikeréhez. (Csorba és Demmel főtüzerek 1. oszt. vitézségi érmet, a többiek mind 2. oszt. ezüst vitézségi érmet kaptak.)

Piplics Alajos tartalékos közlegény a 18-ik honv. gyezdredben azzal szerzett érdemeket, hogy az ezredparancsnok távbeszélő vezetéket, melyet az ellenség tüze elpusztított, ötször helyreállította. Ehhez a munkához, melyet az ellenség heves gépfegyver- és puskatüzeiben kellett végezni, önként jelentkezett. (2. oszt. ezüst vitézségi érmet.)

Horváth Győző, a 18-ik honvédegyalozred káplára egy ütközetben rajával az arcvonal mögött idegen ezredek katonáit összegyűjtötte s hidegvérűen új harcra a rajvonalba vezette. (2. oszt. ezüst vitézségi érmet.)

Szendey Béla tartalékos zászlós a 18-ik honvédegyalozredben, egy támadásban nagy hidegvérűségével és bátorságával tünt ki. Könnyen megsebesült és orosz fogságba került, de ügyességével sikerült kiszabadulnia. (2. oszt. ezüst vitézségi érmet.)

Dujmovits István hadapródjelölt, Haber Imre címzetes őrmester és Wilfinger János címzetes szakaszvezető a 18-ik honvédegyalozredben, egy állásváltoztatás alkalmával nagy bátorságot és tettersőt tanúsítottak, amennyiben egy félig leégett hidat az ellenség heves ágyú- és puskatüze közben egészen leromboltak. (2. oszt. ezüst vitézségi érmet.)

Németh József, a 18-ik honvédegyalozred címzetes szakaszvezetője igen súlyos körülmények között egy harc alkalmával a távbeszélő vezetéket az ellenség közvetlen közelébe vezette s mialatt tüzeltek rá, ismételtén kijavította azt. (2. oszt. ezüst vitézségi érmet.)

## A kárpáti tűzvonalban.

— Egy hét a sajtóhadiszálláson. —

V.

(Vom Kriegspresse  
quartier genehmigt.)

Eppen indulni akarunk, amikor a néhány nap előtt megsebesült Zubovics Fedor kapitány, sappeur-parancsnok lép be. Lóháton érkezett legényével Bártfa-fürdőről és botra támaszkodva bicceg az irodába.

Nagy flastrom fedí arcán a sebet, de a 70 éves katona most is a legjobb hangulatban van és az országutra irányzott tüzelésen keresztül Froyer őrnagyhoz, a megsebezhetetlen hős vaskatonához akar menni.

A generális lebeszéli veszedelmes terveről, de Zubovics szándéka megmásíthatatlan.

Majd az erdő alatt odalovagol — mondja — de mi láttuk, hogy az országot kellős közepén vágatott célja felé.

Közben 4—5 lövés esett az országutra, de Zubovics ügyet sem vetett rá.

Mikor mi a megáradt Kamencz-patakon vert új hidon átléptünk, Zubovics már nyomunkban volt.

Megjárta már a tűzvonalat, megtette intézkedéseit és most még velünk akart néhány percet tölteni, mert az újságíró nép a szívéhez nőtt.

Az erdő előtt bucsztunk el Zuboviestól.

Egy darabig sáros, süppedékes uton mentünk tovább, mignem egy napsütéses tisztásra értünk.

Érdekes látvány tárult itt elénk. Meztelen katonák szorgosan kutatták fehérneműjüket a kellemetlen vendégeket. Dittera mesternek meg kellett örökíteni a jelenetet.

Az erdő közepén, jól védett helyen elértük a katonafalut. Vagy 30 fából épített ház a legjobban berendezve. A tiszték szobája meg éppen minden kényelemmel el van látva.

Az egyik kapitány szobája a legsebb szalon, függönyökkel, garnitúrával, tükörrel és szőnyegekkel. Jobbat odahaza sem kívánhat magának.

A falut vadászok építették.

Itt fogad bennünket Brunner ezredes tisztikarával. Mind olyan barátságos, olyan figyelmes és még itt is elegáns. Kipadlózott uton, az ugynevezett Hindenburg-sétányon felmegyünk a hangversenyteremhez.

Jobbra és balra tölem egy kapitány és egy főhadnagy halad.

A kapitány elmeséli, hogy nemrég Boroksnál Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, Ksod. vezérigazgatót kalauzolta, akivel benn volt a lövészárkban is. Az oroszok éppen akkor heves gyalogsági tüzelést indítottak rájuk. Nagy veszélyben voltak, de szerencsére baj nem történt.

A hangversenyteremben egy tiszték-ből álló quartett citerakiséret mellett rázendített egy lelkesítő katonanótára. Száll fel az ének:

„Ich bin ein Kaiserschütze...“

És a gyönyörű ének meghat mindnyájunkat. Meg kellett ismételnök és ráadást is kívántunk.

Érdekes a Hotel Tippl: Brunner parancsnok szobája. Azért hívják így, mert alacsony bejáratán mindenki beleveri a fejét.

Szépen padlózott uton megyünk tovább.

Jobbra lenézünk Zboróra, melynek délre fekvő házait Troyer őrnagy lövette, hogy a pincébe bujt oroszokat kiűzze.

A váron végig járda van fektetve a várfal köveiből. Legendás idők kuruc emlékei elevenednek fel emlékezetünkben. Rákóczi földjén vagyunk, az ő kövein járunk és küzdelmeinkben is úgy érezzük, mintha e helyen felénk szállana a nagy fejedelem bátorító, biztató szózata.

Ott lenn a kassai dóm kriptáiban talán most is nemzete szabadságáról álmodozik a nagy fejedelem. Vajon mit érez lelkében, ha abból a nagy messzeségből oda tekint az ő száz hársfája alá, ahol egykor ellenségei, most a nemzet barátai védik a hazát, a királyt és a szabadságot.

Sajtóhadiszállás, ápr. 26.

Vegyétek le sirjáról a kriptá nehéz fedelét...

Nem látjátok, mint elevenedik a halott...

A tavaszi szellő szárnyán lelke odaröpül abba a szent házba, ahol harmadfél évszázaddal ezelőtt ő vigyázott a nemzet féltett kinsereire.

Nem érzitek az ostor suhogását!

Rákóczi is ott van a harcosok táborában. Az ő lelke, az ő szelleme szállta meg a vadászok szívét akkor, amikor acélkarjaikkal sújtottak le a világ legvadabb és leggazabb ellenségére...

Evszázadok, hosszú idők multak el azóta.

Hej, minden megváltozott! És amikor ott állunk, maga a parancsnok is érzi, hogy abból a véghetetlen távolságból a szeretetnek baráti keze nyul feléje: Rákóczi keze...!

Kell ennél egy hősnék szebb jutalom?!

Az oroszok március 25-ike óta állandóan a váron keresztül az országutra lödöznek. De most már nem pazarolják muniójukat. Megmutogatják a várfalban a helyeket, ahová egy-egy gránát ütött be. Alig látszik a nyoma. A régi mesterek jó anyaggal dolgoztak.

A vár egyik lőréséből szép kilátás esik a Koldorina- és Magura-magaslatokra. Mindkettő a miénk.

Valamivel odébb az orosz által elfoglalt Komlóspatak, amelyből azonban napok óta nem tettek lövést.

Zborónak Igló felé eső része egészen el van pusztítva. Egy része ágyúkkal van romba döntve, másrésze felgyujtva.

Tulsó felét tartják az oroszok.

Távesövön látjuk, amint az izraelita templomból a szemszedos házba fut át néhány orosz.

Az állam tulajdonát képező, több száz éves Rákóczi-kastély, melynek tetőzetét még a háború előtt pusztította el a tűz, egy romholmaz. Pincéiben még oroszok tanyáznak, kiűzésükhöz még néhány gránatra lesz szükség.

A tüzérség parancsnoka éppen most kezdi meg a tüzelést.

A golyó fejünk fölött süvített el és a zborói kastélytól jobbra csapott le.

A negyedik lövés Voltreffert volt. Nyemában kigyult a ház s a hosszabb ideig felcsapó hatalmas lángnyelvek a pusztulás újabb hirmondói voltak.

Autókon visszafelé indulva találkozunk Krautwald Feldmarschalleutnanttal. Sorra bemutatott neki.

— Ön iglói szerkesztő — mondja. Jól ismerem az önök szép városát. Fiatalabb éveimben többször voltam benne, vadászok állomásoztak akkor ott. Jártam a kaszinóban is, ahol több iglói urral kötöttem szives ismeretséget.

Megköszönte látogatásunkat és örömenek adott kifejezést, hogy sokat látunk.

Délután 4 órakor a tisztí étkezdében voltunk ebédre hivatalosak. Ebéd közben a Bártfa körüli lövészárkok építését vezető alezredes néhány érdekes epizódot mesélt el s mutatott egy képet, melyen a sebezhetetlen vas katonával, Troyer őrnagyval együtt éppen akkor vették le, mikor a Zboró előtti lövészárkunkban, közvetlen mellettük robbant fel egy ellenséges gránát.

Troyer őrnagy esténként bejárógat Zboróra. Az oroszok úgy félnek tőle, mint a kisértettől. Pedig nagyon jólelkű ember. Az üres házakban az asztalokat megterítette s teli rakatta sok jó étellel, hadd kóstolják meg ők is izletes konyhánkat. Persze cédula is van odatéve, hogyha átjönnek hozzánk, itt még jobb sorsuk lesz.

Ennek volt is eredménye!

Az oroszok csapatostul jöttek a barátságos invitálásra.

Egyszerre azonban vége szakadt a nagy népvándorlásnak. Elmaradtak az orosz vendégek. Troyer őrnagy utána nézett, hogy mi lehet ennek az oka. Rájött,

hogy bizony a mi katonáink ellették az orosz elől a sok jó falatot.

Bártfán sok üzlet most is zárva van. A felszaggatott kirakati redőnyök mindennél ékebb bizonyítékai annak, hogy itt oroszok jártak.

A templomot és muzeumot nem bántották, de annál inkább a magánlakásokat.

A lakosság legnagyobb része visszatért otthonába. Végzi mindenki a dolgát. A háborút már megszokták!

Este elutaztunk.

Kapitányunk oda vitt minket, ahol a kárpáti csatát intézik.

Kerestük az alkalmat és örültünk, hogy megtaláltuk, hogy Boroevics Szvetozár hadseregparancsnok előtt tiszteleggettünk.

A híres tábornok szívélyes beszéddel köszöntött bennünket, amelyben lelkünkre kötötte, hogy igyekezzünk oda hatni, hogy ugyanolyan lelkes legyen a bizakodás a lakosságban (im Hinterlande) is, mint a fronton. Ő elismeri a sajtó fontos szolgálatait és őszintén örült, hogy a sajtó képviselőit üdvözölhette seregénél.

Véget ért a kárpáti fronton tett harcéri kirándulásom.

Bizó hittel és szent meggyőződéssel hirdetem, hogy biztos a győzelem!

Ma vagy holnap, — ki tudná azt megmondani, mennyi vér fogja még öntözni a Kárpátok bérce taraját — de eljön az idő — és rövidesen itt lesz — amikor keblünkre ölelhetjük ismét a mi halált osztogató, hősiesen küzdő vitéz katonáinkat.

Élet és halál szorosan egymás mellett vannak a harcmezőn. Aki meghalt a hazáért, éppen olyan hős, mint akit diadalmenetben fogunk fogadni a győzelem napján.

Nem fog ott maradni senki sem a harc téren.

Aki hősi halált halt, csak a teste marad ott, hogy összevegyüljön az anyaföld porával, de a lelke visszazáll az ő szerető kedvesei közé arra a földre, amelyiknek szabadságáért, boldogságáért életét áldozta.

Legendák születnek majd újra, mint régen, amikor Rákóczinak, Boeckainak, Thökölynek hősi tetteit énekelték...

Ágyudörgésben, fegyverek zajában, trombiták harsonájában, vágató lovak patáinak dübörgésében most születik a jövő!

Véres karddal a kezükben, mint lángpallossal most vivják az ezeréves Magyarország új szabadságát hős magyar katonák, diéső honvédek a Kárpátok ormán.

Diesőség nekik, akik újra becsületet és tiszteletet szereztek a magyar névnek!

Egy új évezred magyarsága fogja áldani nevüket: az élőknek és holtaknak egyaránt!

Telléry Gyula.

(Vége.)

## Színház, művészet.

**\*\* Tanay Frigyes vendégjátéka.** Vendrey után tegnap este a Vigszínháznak egy másik kitünő művészt láttuk vendégként Balláknál. Tanay Frigyes lépett föl tegnap este nálunk először Bródy darabjában a Timár Lizában mint Capriere Kuno gróf. Tanay tökéletes művészettel játszotta ezt a szerepet s minden ízében olyan finoman s emellett megrázó realitással és erővel rajzolta meg az ulánus főhadnagyot, hogy a közönség elragadtatással szemlélte a pompás művészi alakítást. Azonban partnerei Balláné, Balla és Korda is egyaránt kitünőek voltak. Az ő kiváló alakításait ismeri és kellőképpen méltányolta már közönségünk s így tegnap meleg elismeréssel adózott nekik. A kisebb szerepekben jó volt Homokai Gabriella, Gáspár Jenő, Korai Győző. Az előadás gondos és minden részletében összevágó volt s igazi művészi estében volt részünk. Ma este Tanay Frigyes Ballában lép föl a fogorvos szerepében.

# HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

**Bádögös:**

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.  
Walik István, József főherceg-u.

**Biztosítási ügynökségek:**

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.  
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.  
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.  
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.  
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

**Borbély és fodrász:**

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.  
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

**Butorgyár:**

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

**Cementgyár:**

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

**Cipőkereskedők:**

Kertész A., Iskolaépület.  
Weinberger K., Hunyadi-u.  
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

**Divatáruház:**

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.  
Bukovác István, Hunyadi-utca.  
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.  
Perger Rezső, Jókai-u.

**Dobozgyár és műkönyvkötészet:**

Schneider János, Aradáci-ut.

**Drogueria:**

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

**Ékszerészek:**

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.  
Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.

**Fényképész:**

Oroszy Lajos, Korona-utca.

**Férfiszabók:**

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.  
Kocsis É., Megyeház-utca, a m. kir. posta-  
épülettel szemben.  
Tóth József, Hunyadi-utca.

**Fogműterem:**

Buzolich József, Hunyadi-utca.

**Fűszer- és csemegekereskedés:**

Fendler József, Hunyadi-utca.

**Gépjavitó műhely:**

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.  
Csókás Antal, Nicky-utca.

**Gőzfűrés:**

Engel Sámuel, Eötvös-utca.  
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

**Gyógyszertárak:**

Kellner J. utóda Czika Jóló, Hunyadi-u.  
Kollarich Gábor, Melenczei-utca.  
Vági Sándor, szerb egyházpallota.

**Hálógyár:**

Csuszner János.

**Kalapkészítő:**

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

**Kalapraktár:**

Sindelas Béla, Hunyadi-utca.

**Kávéház:**

Sólyom György, Klub-kávéház.

**Kézműáru-, rövidáruüzlet:**

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.  
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.  
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.  
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

**Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:**

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.  
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

**Könyvkötészet:**

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-  
szállodával szemben).

**Koesigvartó:**

Amend Ferenc, Nicky-utca.

**Kömüvesek:**

Gazdig György, Szerbtemplom-u.  
Hoff N. és társa.  
Klaszky Jakab, Váraljai-u.  
Mattern Mihály, Juranics-u.  
Pányi János.

**Lakk-, kence- és festékáruraktár:**

Pencz János, Megyeház-utca.

**Lakatosműhely:**

Engel Ádám, Megyeház-utca.

**Lisztkereskedés:**

Klein Mór, Hunyadi-u.

**Mészáros és hentes:**

Bäuerle Testvérek, Városházépület.  
Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

**Műköszörűs:**

Molnár János, Nicky-utca.

**Női kalapüzlet:**

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

**Ruhakereskedés:**

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.  
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

**Sírkórártár és szobrászterem:**

Tanner Alajos, Szerbtemplom-utca.

**Szállító-cég:**

Perl Mór, szerb egyházpallota.

**Szállodák:**

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.  
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.  
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

**Szeszgyár:**

Lukács és társa, Kültelek.  
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

**Téglagyár:**

Klein Bernát.

**Temetkezési intézet:**

Bence A. és fia.

**Tűzifa-, épületfakereskedés:**

Annau örökösök, Korona-utca.  
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

**Uridivatáruház:**

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

**Vaskereskedés:**

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.  
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.  
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

**Vendéglő, étterem:**

Gál István, Orient-étterem.  
Habrich Ferenc, Melenczei-u. 29.  
Kovács János, vasúti vendéglő.  
Magyar Király söresarnok.  
Mareoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.  
Rensing Mátyás, Otthon-söresarnok.  
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

**Virágkereskedés és kertészet:**

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal”

politikai naplaj kladólvatala, mely lap a legérgebb, legelterjedtebb, legolvasottabb naplaj Torontálvármegyében

Szerkesztőség  
Nagybecksereken  
utca 1. hová  
lemi részét  
den közlemény

Kiadóhiv  
Pleitz Fer. P  
nyomdája N  
rek. Zápolya  
a hirdetések  
és a lap sz  
vonatkozó f  
intendők.

Nagybecksereken

Bu  
A  
a Pilzno

Ja

az oros

Ez

német er

A

testünk

A

legsulyosa

tűzzel viss

A

hadiszáll

menekü

municio

A nagy

Az ellen

vertük.

végző

egy kis

a lupto

visszav

tenger